

**Základní škola logopedická s.r.o.
Paskovská 65/92, 720 00 Ostrava – Hrabová**

Školní preventivní strategie

2015 - 2020

Kamila Hladišová – metodik prevence

Základním cílem primární prevence rizikového chování u žáků je předcházení sociálně patologickým jevům (příp. jejich minimalizace).

Smyslem primární prevence je:

- výchova ke zdravému životnímu stylu, a to včetně smysluplného trávení volného času
- rozvoj pozitivního sociálního chování
- posilování komunikačních dovedností
- vedení ke zvládnání zátěžových situací
- sledování a vyhodnocování varovných signálů, které by mohly vyústit v rozvoj sociálně patologických jevů u jednotlivců či třídních kolektivů

Školní preventivní strategie, jakožto součást školního vzdělávacího programu, je východiskem pro tvorbu minimální preventivního programu školy (MPP).

Obsah

1. Školní preventivní strategie je v souladu s těmito dokumenty:.....	3
2. Charakteristika školy.....	3
3. Cíle.....	4
3. 1. Dlouhodobé cíle.....	4
3. 2. Krátkodobé cíle.....	4
4. Cílové skupiny.....	4
4. 1. Žáci.....	4
4. 2. Pedagogové.....	5
4. 3. Zákonný zástupce.....	5
5. Personální zajištění prevence.....	5
5. 1. Výchovný poradce.....	5
5. 2. Metodik prevence.....	6
5. 3. Školní psycholog.....	6
5. 4. Pedagogové.....	6
5. 5. Ředitel školy.....	6
6. Prevence.....	7
6. 1. Specifická primární prevence.....	7
6. 2. Nеспецифická primární prevence.....	7
6. 3. Efektivní primární prevence.....	7
6. 4. Metody.....	7
6. 5. Formy.....	7
6. 5. Supervize.....	7
6. 6. Okruhy prevence.....	7
6. 7. Prevence podle věku.....	8
7. Preventivní opatření.....	8
7. 1. Vztah učitel – žák.....	8
7. 2. Skupinová práce.....	9
7. 3. Projektové vyučování a celoškolské projekty.....	9
7. 4. Komunikace se zákonnými zástupci, veřejností.....	9
7. 5. Řešení přestupků.....	9
7. 6. Zveřejnění informací.....	9
8. Způsob realizace.....	9
9. Znalostní kompetence žáků.....	10
1. – 3. ročník.....	10
3. – 5. ročník.....	10
6. – 9. ročník.....	11
10. Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny.....	11
1. – 5. ročník.....	11
6. – 9. ročník.....	12
11. Vyhodnocení školní preventivní strategie.....	12

1. Školní preventivní strategie je v souladu s těmito dokumenty:

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže (vydáno MŠMT na období 2013 – 2018)
- Strategie prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Moravskoslezském kraji (na období 2013-2018)
- Zákon č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnicích
- Zákon 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými toxikomanii
- Zákon 167/1998 Sb., o návykových látkách
- Zákon 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Vyhláška 72/2005 o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních
- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 14 514/2000-51 k prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a mládeže (MŠMT 2001)
- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 20 006/2007-51 k prevenci sociálně-patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a šk. zařízeních (MŠMT 2007)
- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 28 275/2000-22 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení (MŠMT 2001)
- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 24 246/2008-6 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení (MŠMT 2008)
- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 14 423/99-22 k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (MŠMT 1999)
- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (MŠMT 2002)
- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 11 691/2004-24 Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu (MŠMT 2004)
- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 25 884/2003-24 Spolupráce předšk. zařízení, škol a šk. zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (MŠMT 2003)
- Metodické doporučení MŠMT č.j. 21291/2010-28 k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
- Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č.j.22294/2013-1

2. Charakteristika školy

ZŠ logopedickou s.r.o. navštěvují žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se o děti s vadami řeči, zraku, sluchu, s kombinovanými vadami, poruchami učení, chování apod. Převážná většina žáků pochází ze sídlišť a část ze sociálně slabých či neúplných rodin, což ovlivňuje sociální klima ve třídách. Ve třídách je nízký počet žáků, což nám nabízí prostor pro individuální přístup ke každému z nich. Díky nízkému počtu žáků je zde větší možnost zachytit vznikající problémy v sociálním klimatu již na samém počátku. Možná díky tomu se proto v naší škole nesetkáváme se závažnějšími rizikovými projevy chování.

Základní škola je součástí výchovně vzdělávací soustavy, je zařazena do sítě škol. Výchovně vzdělávací cíle vyplývají z postavení základní školy ve školském systému. Prvořadým úkolem školy je poskytování vzdělávacích služeb žákům v době jejich povinné školní docházky

a školy je poskytování vzdělávacích služeb žákům v době jejich povinné školní docházky a příprava žáků ke studiu na středních školách. Služby školy jsou komplexní, zahrnují rozumovou, mravní, estetickou, pracovní, zdravotní, tělesnou a ekologickou výchovu v souladu se zásadami humanity, demokracie a vlastenectví.

Škola je umístěna ve třech budovách. 1. stupeň je v sídlištní zástavbě v Ostravě – Hrabůvce, 2. stupeň školy se nachází v klidné, okrajové části města Ostrava – Hrabová.

Vzdělávání probíhá podle školního vzdělávacího programu Komunikuji, tedy jsem. Součástí školy je školní družina s 5 odděleními a školní klub.

3. Cíle

3. 1. Dlouhodobé cíle

- Žáci jsou vedeni ke společnému stanovování pravidel chování a jejich dodržování (pravidla vycházejí ze školního řádu a vymezují zejména vzájemnou komunikaci a chování vůči spolužákům, pracovníkům školy).
- Žáky vedeme k vzájemné pomoci, ohleduplnosti vůči sobě, všem pracovníkům školy a společnosti.
- Pomocí vhodných aktivit vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu.
- Preventivními programy, přednáškami a besedami s odborníky pomáháme žákům najít kladný vztah k ochraně zdraví, budování postojů, které jim pomohou odolat negativním společenským jevům jako je požívání alkoholu, cigaret, omamných psychotropních látek, obrana proti manipulaci, odmítání závadových vrstevnických skupin a part.
- V rámci školního vzdělávacího programu rozvíjíme a podporujeme sociální, komunikační a pracovní kompetence žáků.
- Zaváděním efektivních metod výuky, jako je projektové a skupinové (kooperativní) vyučování vedeme žáky k týmové spolupráci, vzájemnému respektu, toleranci, odpovědnosti za sebe i celou pracovní skupinu.
- Škola se zapojuje do grantových výzev a s touto finanční a materiální podporou tak vytváří vhodné podmínky pro naplňování školní preventivní strategie a minimálního preventivního programu.
- V rámci činností po vyučování ve ŠD a ŠK nabízíme žákům aktivity, které jim pomáhají smysluplně trávit volný čas.

3. 2. Krátkodobé cíle

Krátkodobé cíle jsou součástí Minimálního preventivního programu na daný školní rok.

4. Cílové skupiny

4. 1. Žáci

Strategie je zaměřena na všechny žáky 1. - 9. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

Žáci jsou informováni a seznamováni se systémem primární prevence ve škole, s možností obrátit se na pedagogy v případě řešení problému, s využitím pomoci školního metodika prevence, výchovného poradce, školního psychologa.

4. 2. Pedagogové

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým, zvláštní pozornost je věnována začínajícím pedagogům a pedagogům bez odborné kvalifikace. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence, školní psycholog a speciální pedagogové.

Všichni pedagogičtí pracovníci dbají, aby uplatňovaná prevence rizikových projevů chování u žáků byla prováděna komplexně, tj. ve všech oblastech, jichž se primární prevence u žáků dotýká:

- oblast zdravého životního stylu (výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity),
- oblast společenskovední (komunikace, sociální dovednosti a kompetence),
- oblast přírodovědná (biologie člověka, fyziologie, chemie),
- oblast rodinné a občanské výchovy,
- oblast sociálně-právní.

4. 3. Zákonný zástupce

Spolupráce se zákonnými zástupci je pravidelná, ti jsou informováni o výchovně vzdělávací práci školy a seznámeni s náplní činnosti školního metodika prevence. Je jim nabídnuta spolupráce při výskytu a řešení projevů rizikového chování žáků, možnost pomoci a konzultací.

V případě výskytu negativních jevů jako je šikana či užívání drog je škola připravena věnovat zvláštní pozornost skupinám zákonných zástupců, jejichž děti se problémem nějakým způsobem týká.

Zákonní zástupci jsou informováni prostřednictvím třídních učitelů na třídních schůzkách, metodikem prevence při akcích určených zákonným zástupcům, webových stránek školy v sekci „Školní metodik prevence“.

5. Personální zajištění prevence

5. 1. Výchovný poradce

- poskytuje poradenskou činnost pro rodiče a žáky při volbě povolání (např. Informace o jednotlivých typech škol, požadavcích a předpokladech přijetí, seznamuje žáky s organizací přijímacího řízení ve středních školách a konzervatořích, provádí tisk a kontrolu přihlášek ke studiu, vydává žákům Zápisové lístky a vede jejich evidenci, zajišťuje pro žáky besedy, odborné přednášky a exkurze, poskytuje individuální konzultace pro žáky a jejich rodiče, vyhodnocuje výsledky přijímacího řízení)
- zabývá se řešením výchovných problémů žáků a realizuje konzultace se zákonnými zástupci žáků při výchovných problémech. Při jejich řešení spolupracuje s vedením školy, třídním učitelem, členy školního poradenského pracoviště a pedagogickým sborem
- spolupracuje se školním metodikem prevence při sledování záškoláctví, zneužívání návykových látek a ostatních sociálně patologických jevů (např. šikana) a navrhuje nápravná opatření
- ve spolupráci s třídními učiteli věnuje pozornost nadaným a talentovaným žákům a navrhuje další péči o ně
- podílí se spolu se speciálním pedagogem a školním psychologem na péči o žák se speciálními vzdělávacími potřebami
- spolupracuje s úřadem práce, odborem sociální péče, poradenskými zařízeními, zdravotními a dalšími institucemi
- pomáhá při řešení konfliktních situací ve škole (rodiče-učitel, učitel-žák, žák-žák)

- vede písemné záznamy ze všech jednání v rámci činnosti výchovného poradce

5. 2. Metodik prevence

- vyhledává a orientačně šetří žáky s rizikem či projevy sociálně patologického chování, poskytuje poradenskou službu těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťuje péči odpovídajícího odborného pracoviště
- ve spolupráci s třídními učiteli se zabývá varovnými signály spojenými s možností rozvoje sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků a tříd a sleduje úroveň rizikových faktorů
- koordinuje aktivity školy zaměřené na prevenci záškoláctví, závislosti, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, nekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně patologických jevů
- spolupracuje s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci prevenci sociálně patologických jevů (poradenská, terapeutická, preventivní, krizová a další zařízení)
- kontaktuje odpovídající odborné pracoviště v případě akutního výskytu sociálně patologických jevů
- zajišťuje preventivní programy pro třídní kolektivy v oblasti sociálně patologických jevů
- vede písemné záznamy o obsahu činnosti

5. 3. Školní psycholog

- diagnostikuje výchovné problémy žáků a navrhuje vhodná opatření
- individuálně pečuje o žáky formou konzultací, poradenství, reedukační péče, terapie, podílí se na zpracování individuálních vzdělávacích plánů
- zajišťuje konzultační, poradenskou a terapeutickou činnost pro rodiče, zákonné zástupce
- a pedagogické pracovníky
- zabývá se prevencí a následným zjišťováním příčin školní neúspěšnosti
- účastní se zápisu do prvních tříd
- spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, speciálně pedagogickými centry, pediatrií a dalšími zařízeními a institucemi

5. 4. Pedagogové

V rámci výuky se pedagogové věnují rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních a komunikativních dovedností, a to v souladu se školním vzdělávacím programem Komunikuji, tedy jsem. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Třídní učitel je v kontaktu se zákonnými zástupci žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, e-mailu, webových stránek školy, osobních setkání a dalších možností komunikace.

5. 5. Ředitel školy

Zaměřuje se na efektivitu prevence rizikového chování. Problémy sleduje v kontextu celé školy, realizuje personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. V případě potřeby svolává výchovnou komisi za účasti zákonných zástupců, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů apod.

6. Prevence

6. 1. Specifická primární prevence

Aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Jedná se o:

- všeobecnou prevenci, která je zaměřena na širší populaci, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika,
- selektivní prevenci, která je zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšenou hrozbu rizikového chování,
- indikovanou prevenci, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky.

6. 2. Nespecifická primární prevence

Veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

6. 3. Efektivní primární prevence

Kontinuální a komplexní programy, interaktivní programy, především programy pomáhající čelit žákům sociálnímu tlaku, zaměřené na zkvalitnění komunikace, nenásilné zvládání konfliktů, odmítání návykových látek, zvyšování zdravého sebevědomí, zvládání úzkosti a stresu apod.

6. 4. Metody

- interaktivní techniky
- preference sebezkušenostních forem
- prožitkové aktivity
- dotazníková metoda

6. 5. Formy

- besedy v rámci výuky
- besedy s odborníky
- výjezdové pobyty
- projekty
- skupinové práce

6. 5. Supervize

- PPP
- odborná zařízení
- pedagogové

6. 6. Okruhy prevence

- **šikana** – adaptační a reciproční programy, proškolení pedagogů, přednáška pro rodiče, interaktivní hodiny ve výuce

- **záškoláctví** – spolupráce se zákonnými zástupci, důslednost při omlouvání absence, proškolení pedagogů, přednáška pro zákonné zástupce
- **rasismus, xenofobie** – interaktivní hodiny ve výuce, přednášky a besedy pro žáky, pozitivní sociální zkušenost, proškolení pedagogů
- **vandalismus** – důslednost ve výchovně vzdělávacím procesu, besedy s odborníky, spolupráce s policií, interaktivní hodiny ve výuce
- **drogové závislosti** – přednáška pro rodiče, proškolení pedagogů, besedy s odborníky, interaktivní hodiny v rámci vyučování, Peer – program
- **sex, HIV/AIDS** – besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce
- **netolismus** – besedy s odborníky, spolupráce s metodikem ICT, interaktivní hodiny ve výuce, proškolení pedagogů
- **gambling** – interaktivní hodiny ve výuce, Peer – program, proškolení pedagogů
- **náboženský extremismus** – besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce, proškolení pedagogů
- **domácí násilí** – proškolení pedagogů, spolupráce s učiteli TV
- **týrání a zneužívání dětí** – proškolení pedagogů
- **ohrožování mravní výchovy mládeže** – proškolení pedagogů
- **poruchy příjmu potravy** – besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce, proškolení pedagogů

6. 7. Prevence podle věku

Mladší školní věk (6 – 11 let):

Cílem primární prevence je prohlubovat dovednosti jak chránit své zdraví, uvědomovat si nebezpečí a nebezpečím se vyhýbat. Nutností je rozvíjet sociální dovednosti – vztahy v rodině, vrstevnické vztahy, upevňovat postoje a uplatňovat etickou výchovu. Zároveň je cílem předat jednoznačné informace o škodlivosti alkoholu a tabáku včetně vymezení základních pravidel týkajících se užívání těchto látek.

Starší školní věk (12 – 15 let):

Cílem primární prevence ve starším školním věku je rozvoj sociálních dovedností především v navazování zdravých vztahů mimo rodinu, rozvoj schopnosti čelit sociálnímu tlaku, rozvíjet dovednosti rozhodovat se, efektivně řešit konflikty. Zásadní místo v tomto věku má specifická prevence – programy primární prevence zaměřené na všechny okruhy prevence sociálně patologických jevů – pěstovat u žáků právní vědomí, vytvářet povědomí o vzniku závislosti – o nepříznivých zdravotních a sociálních důsledcích spojených s užíváním tabáku, alkoholu a drog.

7. Preventivní opatření

7. 1. Vztah učitel – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, metodikem prevence, výchovným poradcem, atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

7. 2. Skupinová práce

Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí týmové práce, řešení konfliktu (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskusi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo diskutovat na základě pravidel diskuse, sdílet své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

7. 3. Projektové vyučování a celoškolní projekty

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Umožňuje intenzivní spolupráci tříd. Celoškolní projekt navíc podporuje spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

7. 4. Komunikace se zákonnými zástupci, veřejností

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace. Zákonní zástupci mají také možnost navštívit i výuku a poznávají tak prostředí školy a lépe tak chápou potřeby svých dětí ve škole.

Zákonní zástupci budou o programu informovat především třídní učitelé na třídních schůzkách. Informovanost bude zaměřena zejména na oblast prevence užívání návykových látek a šikany.

7. 5. Řešení přestupků

Porušování školního řádu, týkajícího se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, je klasifikováno jako hrubý přestupek a jsou vyvozeny patřičné sankce. Jsou sledovány i další druhy rizikového chování - šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. Při jejich zjištění jsou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

- individuální pohovor se žákem
- jednání se zákonnými zástupci na úrovni výchovné komise
- doporučení kontaktu s odborníky
- v případě nezájmu zákonných zástupců uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
- v případě dealerství oznámení Policii ČR

7. 6. Zveřejnění informací

Informace budou zveřejňovány na nástěnce umístěné v budově školy. Informace obsahují důležitá telefonní čísla a adresy (linky důvěry apod.) a další informace, které se vztahují k tématům zařazeným do Minimálního preventivního programu, včetně zásad první pomoci při výskytu šikany. Na výběru témat umístěných na nástěnce se mohou žáci sami podílet. Program bude dále zveřejňován na školních webových stránkách.

8. Způsob realizace

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou:

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Klíčové vyučovací oblasti jsou:

- oblast přírodovědná (např. biologie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog atd.)
- oblast zdravého životního stylu (např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně, podmínky správné výživy, volný čas apod.)
- oblast společenskovední (proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím apod.)
- oblast rodinné a občanské výchovy (postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty participující v oblasti prevence drog atd.)
- oblast sociálně právní (právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy apod.)
- oblast sociální patologie (postoj společnosti ke zneužívání drog, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus apod.)

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

- Výchova k občanství
- Přírodopis
- Svět kolem nás
- Český jazyk
- Výtvarná výchova a výtvarné soutěže
- Dramatická výchova
- Tělesná výchova/výchova ke zdraví
- Chemie

9. Znalostní kompetence žáků

1. – 3. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- mají právní povědomí v oblasti rizikového chování

3. – 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě

- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ví, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jejich práva
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrasování aj.), je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

6. – 9. ročník

- žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- ví, že zneužívání dítěte je trestné
- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikánování, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- dokáží komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat

10. Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny

1. – 5. ročník

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti

- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou komunitního kruhu, v dramatické výchově a v rozvoji komunikativních schopností)
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci ZŽS – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování sociálně-patologických problémů ve třídních kolektivech
- důraz na spolupráci se zákonnými zástupci
- široká nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod.
- účast ve výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních soutěžích atd.

6. – 9. ročník

- vzájemné poznávání spolužáků
- vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem
- stanovení pravidel soužití třídní komunity
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí apod.
- začlenění nových žáků do komunity třídy
- trénink obrany před manipulací, s uměním říci „ne“
- trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
- zvládání náročných fyzických duševních situací
- umění vyrovnat se s neúspěchem
- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
- nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků
- nácvik řešení zátěžových situací
- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)
- přehled životních rizik
- společenské vztahy (včetně mediální hygieny, vlivu reklamy apod.)
- modelové, projektové situace poskytující návody k řešení problémů

11. Vyhodnocení školní preventivní strategie

Školní metodik prevence povede o programu průběžné záznamy, s jejichž výsledky bude pravidelně seznamovat vedení školy a ostatní pedagogické pracovníky.

Vyhodnocení se týká věcné podstaty realizace jednotlivých akcí a aktivit, dává přehled o počtech účastníků, finančních nákladech, schopnosti realizovat jednotlivé programy apod.

Proces změn bude vyhodnocován průběžně a trvale pomocí prostředků poskytujících zpětnou vazbu. Dotazníky a škály pomohou pomoci objevit případné slepé uličky, selhání nebo nereálné nároky programu, což lze poté napravit vypracováním upravené verze pro další období.